

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Необхідність впровадження нових підходів щодо організації і проведення індивідуальної підготовки з офіцерським складом науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах на основі принципів та стандартів прийнятих у збройних силах держав-членів НАТО, зумовлено збройною агресією Російської Федерації проти України. Зазначене вимагає обґрунтованого підходу до питань удосконалення системи індивідуальної підготовки офіцерського складу науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, що не можливо без використання відповідного науково-методичного апарату з оцінювання її ефективності.

На основі науково-методичних підходів з оцінювання ефективності індивідуальної підготовки військовослужбовців та досвіду її проведення у вищих військових навчальних закладах, в статті викладено методичний підхід до оцінювання ефективності індивідуальної підготовки офіцерського складу науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, який побудований на основі розрахунку багатокритеріальної безрозмірної оцінки, що дає змогу не тільки оцінити рівень компетентностей офіцерського складу науково-педагогічних працівників, але й врахувати вплив суб'єктів підготовки під час організації індивідуальної підготовки. До показників, які характеризують рівень компетентностей офіцера науково-педагогічного працівника віднесено рівень його методичної майстерності, освіти, стаж роботи на займаній посаді, наявність у нього вченого звання та проходження курсів підвищення кваліфікації. До показників, які характеризують рівень організації індивідуальної підготовки суб'єктами підготовки віднесено якість планування індивідуальної підготовки та рівень забезпечення заходів індивідуальної підготовки. Якість планування індивідуальної підготовки залежить від впливу суб'єктів підготовки на зміст програми індивідуальної підготовки офіцерського складу. Рівень забезпечення заходів індивідуальної підготовки залежить від достатності забезпечення матеріально-технічними засобами та навчальною матеріально-технічною базою.

Даний методичний підхід дозволяє провести кількісну оцінку ефективності індивідуальної підготовки офіцерського складу науково-педагогічних працівників у вищих військових навчальних закладах, а також виявити проблемні питання під час її організації та проведення, що зумовлює необхідність розроблення рекомендацій з її удосконалення.

Ключові слова: індивідуальна підготовка, оцінювання, показники, компетентності, організація підготовки, суб'єкти підготовки.

Вступ та постановка проблеми. Досвід застосування Збройних Сил (ЗС) України у ході проведення операції Об'єднаних сил, антитерористичної операції та в ході відсічі збройної агресії Російської Федерації свідчить, що успішне виконання бойових завдань військами (силами) залежить від рівня їх боєздатності. Безпосередній вплив на боєздатність військ (сил) здійснює рівень їх підготовленості. Саме на досягнення високого рівня підготовленості військ (сил) спрямована підготовка ЗС України, яка включає в себе: оперативну підготовку, бойову підготовку та підготовку персоналу [1]. Однією із складових підготовки персоналу являється підготовка у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ), яка включає індивідуальну підготовку (ІП) офіцерського складу науково-педагогічних працівників. Від ефективності проведення ІП буде залежати і професійний розвиток офіцерського складу науково-

педагогічних працівників, вдосконалення рівня їх компетентностей за напрямом діяльності, що безпосередньо впливає на підвищення якості навчання слухачів (курсантів). Усе це спонукає до пошуку та реалізації нових підходів щодо проведення індивідуальної підготовки у ВВНЗ.

Недосконалість існуючих методичних підходів з оцінювання ефективності індивідуальної підготовки військовослужбовців та обмежені можливості повноцінного застосування для оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ спонукає до удосконалення науково-методичного апарату та обґрунтування запропонованих змін. Таким чином існує потреба у науковому обґрунтуванні методичного підходу до оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ. Зазначене свідчить про актуальність теми, яка розглядається.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз попередніх досліджень та публікацій з даного напрямку [2-10] свідчить про те, що єдиного методичного підходу до оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників не існує. Підходи, які використовувались, стосуються переважно питань оцінювання окремих предметів ІІ і не враховують зміни існуючої системи підготовки ЗС України та особливостей її проведення у ВВНЗ. Так, у роботі [2] розглядався підхід щодо оцінювання компетентностей військовослужбовців. Стаття [3] присвячена оцінюванню рівня методичної діяльності кафедри військової підготовки. Запропоновані в роботі [4] аналітичні залежності дозволяють оцінити рівень кваліфікації науково-педагогічних працівників. У попередній роботі авторів [5] розглянуто сукупність показників оцінювання ефективності підготовки підрозділів територіальної оборони. У статтях [6-8] викладені часткові методики оцінювання рівня навченості бригади тактичної авіації, підготовленості танкової бригади у ході відновлення боєздатності та організації підготовки бригади територіальної оборони. У роботі [9] викладено методичний підхід до оцінювання якості програм індивідуальної підготовки артилерійських підрозділів. Запропоновані в роботі [10] аналітичні залежності дозволяють визначити потребу у підготовці наукових, науково-педагогічних працівників.

Таким чином, наведені вище методичні підходи можуть бути використані тільки частково під час оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ.

Виклад основного матеріалу. Індивідуальна підготовка офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ розглядається як процес, який спрямований для досягнення кінцевої мети ІІ – набуття офіцерським складом індивідуальних спроможностей для виконання завдань за призначенням, як у мирний час так і в особливий період.

Тому, в якості узагальненого показника ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ використовуємо величину, яка характеризує рівень досягнутих ними індивідуальних спроможностей до виконання $P_{IC}(t)$ завдань за призначенням.

Узагальнений показник $P_{IC}(t)$ носить імовірнісний характер, тому значення його може бути записано таким чином:

$$0 < P_{IC}(t) \leq 1 \quad (1)$$

Пропонується мати систему показників, яка буде складатися з узагальненого показника, часткових показників та показників. Часткові показники і показники також носять імовірнісний характер, тому їх значення також приймаються в межах від 0 до 1.

До часткових показників оцінки ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ пропонується віднести: “компетентності офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ” та “організація ІІ суб’єктами підготовки”.

Тоді цільова функціональна залежність матиме наступний вигляд:

$$P_{IC}(t) = f_{IC} \{M_K(t); M_{Op}(t)\} \quad (2)$$

де $M_K(t); M_{Op}(t)$ – часткові показники “компетентності офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ” та “організація ІІІ суб’єктами підготовки” на дискретний момент часу.

Багатокритеріальну задачу можна звести до однокритеріальної методом згортки часткових показників. Зазначені показники усіх рівнів можуть мати як рівну, так і різну значимість або вагомість. Тому під час їх згортки будуть застосовані відповідні “вагові” коефіцієнти. Розрахунок “вагових” коефіцієнтів проводився методом експертного оцінювання.

Так, як компетентності офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ не залежать від організації ІІІ суб’єктами підготовки, а отже і їх показники не залежні, то для оцінювання ефективності ІІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ $P_{IC}(t)$ пропонується використовувати адитивну агрегацію [11]:

$$P_{IC}(t) = M_K(t) \cdot q_K + M_{Op}(t) \cdot q_{Op}, \quad (3)$$

де $q_K; q_{Op}$ – “вагові” коефіцієнти часткових показників.

Кожен з часткових показників складається із сукупності показників, які характеризують і розкривають їх фізичний зміст та визначатимуть відповідний рівень безрозмірною величиною.

Частковий показник “компетентності офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ” $M_K(t)$ пропонується розраховувати за функціональною залежністю, яка враховує рівень компетентностей j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ. Так, як компетентності кожного окремого офіцера науково-педагогічного працівника не залежать від компетентностей іншого, а отже і їх показники не залежні один від одного, то для оцінювання сукупного рівня компетентностей офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$M_K(t) = \sum_{j=1}^J M_{Kj}(t) \cdot q_j; \sum_{j=1}^J q_j = 1, \quad (4)$$

де $M_{Kj}(t)$ – рівень компетентностей j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ на дискретний момент часу;

q_j – “ваговий” коефіцієнт важливості j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ;

J – кількість офіцерів науково-педагогічних працівників у ВВНЗ.

“Вагові” коефіцієнти важливості j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ q_j розраховуються шляхом нормування порівняльних рангів посад офіцерського складу науково-педагогічних працівників ВВНЗ $R_{j\epsilon}$ у відповідності з виразом, який наведено у роботі [12]:

$$q_j = \frac{R_{j\epsilon}}{\sum_{j=1}^N R_{j\epsilon}}, \quad (5)$$

де $R_{j\epsilon}$ – порівняльний ранг j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ;

$\sum_{j=1}^N R_{j\epsilon}$ – сума всіх рангів офіцерського складу науково-педагогічних працівників ВВНЗ;

N – загальна кількість посад офіцерів науково-педагогічних працівників у ВВНЗ.

Порівняльний ранг j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ визначається за залежністю:

$$R_{j\theta} = 1 - \frac{N_{j\theta} - 1}{N_{\theta}}, \quad (6)$$

де $N_{j\theta}$ – порядковий номер j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ;

N_{θ} – кількість офіцерів науково-педагогічних працівників у ВВНЗ.

До показників, які характеризують рівень компетентностей j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ $M_{Kj}(t)$ пропонується віднести: рівень методичної майстерності, рівень освіти, наявність у нього вченого звання, стаж на займаній посаді та проходження курсів підвищення кваліфікації.

Так, як зазначені показники не залежні один від одного, то для розрахунку рівня компетентностей j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ $M_{Kj}(t)$ пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$M_{Kj}(t) = \sum_{k=1}^5 C_{Kjk}(t) \cdot q_k; \quad \sum_{k=1}^5 q_k = 1, \quad (7)$$

де $C_{Kjk}(t)$ – показники, які характеризують рівень компетентностей j -го офіцера науково-педагогічного працівника у ВВНЗ на дискретний момент часу: “рівень методичної майстерності” $C_{mj}(t)$; “рівень освіти” $C_{oj}(t)$; “наявність вченого звання” $C_{zj}(t)$; “стаж на займаній посаді” $C_{cj}(t)$; “наявність курсів підвищення кваліфікації” $C_{kj}(t)$;

q_k – вагові коефіцієнти показників $C_{Kjk}(t)$.

Розрахунок рівня методичної майстерності офіцера $C_{mj}(t)$ пропонується оцінювати, як наведено у роботі [13].

Показник “рівень освіти” $C_{oj}(t)$ характеризує наявність у науково-педагогічного працівника диплому про вищу освіту відповідного ступеню. Для оцінки показника “рівень освіти” пропонується використовувати розроблену нами шкалу оцінки, яку наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Оцінка рівня освіти науково-педагогічного працівника

Рівні освіти	Значення показника
Доктор наук	1,0
Доктор філософії (кандидат наук)	0,8
Магістр	0,6
Бакалавр	0,3

Показник “вчене звання” $C_{zj}(t)$ характеризує наявність у офіцера науково-педагогічного працівника привоєного вченого звання відповідного рівня кваліфікації. Для оцінки наявності вченого звання пропонується використовувати розроблену нами шкалу оцінки, яку наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Оцінка наявності у науково-педагогічного працівника вченого звання

Вчене звання	Значення показника
Професор	1,0
Доцент	0,7
Старший науковий співробітник (старший дослідник)	0,4

Показник “стаж на займаній посаді” j -го офіцера науково-педагогічного працівника $C_{cj}(t)$ характеризує його здатність якісно виконувати визначені завдання, який залежить від набутого ним практичного досвіду на займаній посаді.

Дослідження, які проведені [3, 7], засвідчують, що для досягнення стійких навичок необхідний середній термін перебування на займаній посаді становив не менше трьох років. Таким чином, для оцінки стажу на займаній посаді пропонується використовувати шкалу оцінки, яку наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Оцінка стажу на займаній посаді офіцера науково-педагогічного працівника ВВНЗ

Термін перебування на посаді	Значення показника
понад 3 роки	1,0
від 2 до 3 років	0,8
від 1,5 до 2 років	0,6
від 1 до 1,5 року	0,4
до 1 року	0,2

Показник “наявність курсів підвищення кваліфікації” у j -го офіцера науково-педагогічного працівника $C_{kj}(t)$ характеризує наявність у нього курсів підвищення кваліфікації за напрямом діяльності. Для оцінки показника пропонується використовувати розроблену шкалу оцінки, яку наведено в таблиці 4.

Таблиця 4

Оцінка наявності у науково-педагогічного працівника курсів підвищення кваліфікації

Пройдення курсів підвищення кваліфікації	Значення показника
протягом останнього року	1,0
протягом двох років	0,8
протягом трьох років	0,6
протягом чотирьох років	0,4
понад чотири роки	0,2
не приймав участі	0

Частковий показник “організація ІІІ суб’єктами підготовки” $M_{op}(t)$ пропонується розраховувати за функціональною залежністю, яка враховує діяльність суб’єктів ІІІ спрямовану на продумане, планове навчання об’єктів підготовки. Найважливішими заходами з організації ІІІ суб’єктами підготовки являється планування ІІІ та забезпечення заходів ІІІ. Отже, до показників нижчого рівня, які характеризують рівень організації ІІІ суб’єктами підготовки пропонується віднести: планування ІІІ та забезпечення заходів ІІІ.

Зважаючи на те, що зазначені показники сильно корельовані, оцінку рівня організації ІІІ суб’єктами підготовки $M_{op}(t)$ пропонується розраховувати за допомогою нормованої мультиплікативної агрегації:

$$M_{op}(t) = L_{IIII}(t)^{q_{IIII}} \cdot L_3(t)^{q_3}, \quad (8)$$

де $L_{IIII}(t); L_3(t)$ – показники, які характеризують планування ІІІ та забезпечення заходів ІІІ на дискретний момент часу;

$q_{IIII}; q_3$ – “вагові” коефіцієнти показників планування ІІІ та забезпечення заходів ІІІ.

Оцінку рівня планування ІІ пропонується визначати показником, який характеризує вплив суб'єктів підготовки на зміст програми ІІ офіцерського складу. Він залежить від якості програми r -го предмету ІІ.

Оцінку рівня планування ІІ $L_{II}(t)$ розраховуємо за формулою:

$$L_{II}(t) = \sum_{r=1}^R Q_{IIr}(t) \cdot q_r, \quad (9)$$

де $Q_{IIr}(t)$ – коефіцієнт якості програми r -го предмету ІІ;

q_r – “ваговий” коефіцієнт r -го предмету в програмі ІІ;

R – кількість предметів у програмі ІІ.

Тобто, коефіцієнт якості програми r -го предмету ІІ $Q_{IIr}(t)$ та “ваговий” коефіцієнт предмету q_r будуть визначати внесок r -го предмету, заняття з якого проводяться, в оцінку рівня планування ІІ.

Коефіцієнт якості програми r -го предмету ІІ $Q_{IIr}(t)$ пропонується визначати виходячи з досвіду проведення ІІ. Зробимо припущення, що:

де $Q_{IIr}(t) = 0,95$ – якщо зміст програми r -го предмету ІІ з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети відповідає ходу проведення ІІ;

$Q_{IIr}(t) = 0,8$ – якщо зміст програми r -го предмету загальновійськової підготовки з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети не повністю відповідає ходу проведення ІІ;

$Q_{IIr}(t) = 0,6$ – якщо зміст програми r -го предмету фахової підготовки з урахуванням часу на проведення занять та кінцевої мети не повністю відповідає ходу проведення ІІ.

Оцінку рівня забезпечення заходів ІІ пропонується визначати показником, який враховує достатність забезпечення заходів ІІ матеріально-технічними засобами та навчальною матеріально-технічною базою.

Так, як забезпечення матеріально-технічними засобами не залежить від навчальної матеріально-технічної бази, а отже і їх показники не залежні один від одного, то для оцінювання рівня забезпечення заходів ІІ $L_3(t)$ пропонується використовувати адитивну агрегацію:

$$L_3(t) = \sum_{z=1}^2 B_{3z}(t) \cdot q_z, \quad (10)$$

де $B_{3z}(t)$ – показники, які характеризують рівень забезпечення заходів ІІ на дискретний момент часу: “рівень забезпеченості заходів ІІ матеріально-технічними засобами” $B_{3mtz}(t)$, “рівень забезпеченості заходів ІІ навчальною матеріально-технічною базою” $B_{3nmtb}(t)$;

q_z – вагові коефіцієнти показників $B_{3z}(t)$.

Рівень забезпеченості заходів ІІ матеріально-технічними засобами $B_{3mtz}(t)$ пропонується розраховувати за залежністю, яка враховує матеріально-технічні засоби які використовуються під час проведення заходів ІІ з їх необхідною потребою, із урахуванням важливості x -го виду матеріально-технічного засобу:

$$B_{3mm3}(t) = \frac{\sum_{x=1}^{X_6} Q_{Bx}(t) \cdot q_x}{\sum_{x=1}^{X_n} Q_{Hx}(t) \cdot q_x}, \quad (11)$$

де $Q_{Bx}(t)$ – показники, які характеризують кількість матеріально-технічних засобів, які використовуються під час проведення заходів ІІ на дискретний момент часу;

$Q_{Hx}(t)$ – показники, які характеризують необхідну кількість матеріально-технічних засобів для якісного проведення заходів ІІ на дискретний момент часу;

q_x – “вагові” коефіцієнти x -го виду матеріально-технічного засобу

X_6 – кількість x -го виду матеріально-технічного засобу, які використовувалися під час проведення заходів ІІ;

X_n – кількість x -го виду матеріально-технічного засобу, яке необхідно для проведення заходів ІІ.

Рівень забезпеченості заходів ІІ навчальною матеріально-технічною базою $B_{3nmt6}(t)$ пропонується розраховувати за залежністю, яка враховує здатність d -го виду навчального об’єкту (засобу навчання), із урахуванням його важливості, забезпечити підготовку офіцерського складу до виконання визначених завдань:

$$B_{3nmt6}(t) = \frac{\sum_{d=1}^{D_3} H_{nmt6d}(t) \cdot q_d}{\sum_{d=1}^{D_n} H_{nmt6d}(t) \cdot q_d}, \quad (12)$$

де $H_{nmt6d}(t)$ – показник, який характеризує кількість d -их навчальних об’єктів (засобів навчання) на дискретний момент часу здатних забезпечити підготовку офіцерського складу до виконання визначених завдань;

q_d – “ваговий” коефіцієнт важливості d -го навчального об’єкта (засобу навчання) навчальної матеріально-технічної бази;

D_3 – кількість навчальних об’єктів (засобів навчання) навчальної матеріально-технічної бази здатних забезпечити підготовку офіцерського складу до виконання визначених завдань;

D_n – загальна кількість навчальних об’єктів (засобів навчання) навчальної матеріально-технічної бази визначена нормативними документами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, у статті наведено розроблений методичний підхід до оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, який побудований на основі розрахунку багатокритеріальної безрозмірної оцінки, що дає змогу оцінити не тільки рівень компетентностей офіцерського складу науково-педагогічних працівників, але й врахувати вплив суб’єктів підготовки під час організації індивідуальної підготовки.

Результати проведеного дослідження можуть бути використані у ході оцінювання ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ, а також у ході подальших дослідженнях з даного питання у наукових установах.

Перспективами подальших наукових досліджень у даному напрямі може бути обґрунтування рекомендацій щодо підвищення ефективності ІІ офіцерського складу науково-педагогічних працівників у ВВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Доктрина з організації підготовки у Збройних Сил України: за станом на 03 лип. 2020 р. – К.: Генеральний штаб Збройних Сил України, 2020. – 34 с. (Нормативний документ Генерального штабу Збройних Сил України. Доктрина).

2. Vynokurov D., Heorhadze O. Partial methodology for assessing the younger specialists competence level in the training center. *Journal of Scientific Papers "VUZFREVIEW"*. 2020 – Vol. 5. № 1. – P. 50-53. <https://doi.org/10.38188/2534-9228.20.1.07>.

3. Георгадзе О.А., Петров В.А. Часткова методика оцінювання рівня методичної діяльності кафедри військової підготовки. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. Київ : НУОУ, 2022. № 1 (43). С. 99–104. <https://doi.org/10.33099/2311-7249/2022-43-1-99-104>.

4. Heorhadze O., Kamalov Y. Methods for assessing the readiness level of an educational institution for military training of citizens according to the program of reserve officers. *Political Science and Security Studies Journal*. Vol. 1. № 2. – 2020 – P. 90 – 97. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4521176>.

5. Георгадзе О.А., Шевчук В.В., Пампуха І.В., Нікіфоров М.М., Баргилевич А.В. Обґрунтування узагальненого показника оцінювання ефективності підготовки окремої бригади територіальної оборони Збройних Сил України. *Збірник наукових праць Військового інституту Київського Національного університету імені Тараса Шевченка*, – 2020. – № 68 – С. 100 – 109.

6. Piekhota, S., Heorhadze, O., Kharabara, V. (2021). Partial methodology for assessing the level of learning of tactical aviation brigade personnel. *Political Science and Security Studies Journal*, Vol. 2. № 1. – 2021 – P. 68-73. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4818549>.

7. Георгадзе О.А., Харабара В.І. Часткова методика оцінювання рівня підготовленості танкової бригади у ході відновлення боєздатності. *Journal of Scientific Papers "Social development and security"*. – 2019. – 9(4). – С. 131 – 142. <https://doi.org/10.33445/sds.2019.9.4.10>.

8. Heorhadze O., Barhylevych A. Separate brigade of territorial defence level of training organization assessment methodology. *Political Science and Security Studies Journal*. Vol. 1. № 1. – 2020 – P. 71 – 75. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4399732>.

9. Георгадзе О.А., Харабара В.І., Горбенко С.В. Методичний підхід щодо оцінювання якості програми індивідуальної підготовки артилерійських підрозділів. *Науковий журнал Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба "Системи озброєння і військова техніка"*. – 2015. – № 2 (42). – С. 68–70.

10. Maistrenko O., Artamoshchenko V., Petushkov V., Shcherba A., Balandin M., Stetsiv S., Heorhadze O., Kharabara V., Sivak O. Improving the methodological approach to determining the number of postgraduates planned for admission. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. – 2022. – Vol. 3 No. 3 (117). – P. 43 – 56. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2022.259707>.

11. Шевченко В.Л. Якісна схожість згорток в математичних моделях процесів розвитку складних систем. *Збірник наукових праць "Телекомунікаційні та ІТ"*. – 2014. – № 3. – С. 32–38.

12. Георгадзе О.А., Макаліш О.В. Методичний підхід до оцінювання рівня навченості органів військового управління тактичного рівня. *Збірник наукових праць Центру військово-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського* – 2016. – № 3(58). – С. 104–108. <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2016-3-58/104-108>.

13. Vynokurov D., Heorhadze O. Comprehensive methodology for evaluating the effectiveness of training the variable composition of the training center. *Political Science and Security Studies Journal* – Vol. 2. № 2. – 2021 – P. 77 – 85. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5071081>.

REFERENCES:

1. Doktryna z organizacii' pidgotovky u Zbrojnyh Syl Ukrai'ny: za stanom na 03 lyp. 2020 r. – К.: General'nyj shtab Zbrojnyh Syl Ukrai'ny, 2020. – 34 p. (Normatyvnyj dokument General'nogo shtabu Zbrojnyh Syl Ukrai'ny. Doktryna).

2. Vynokurov D., Heorhadze O. Partial methodology for assessing the younger specialists competence level in the training center. *Journal of Scientific Papers "VUZFREVIEW"*. 2020. Vol. 5. № 1. Pp. 50-53. <https://doi.org/10.38188/2534-9228.20.1.07>.

3. Georhadze O.A., Petrov V.A. (2022). Chastkova metodyka ocinjuvannja rivnja metodychnoi' dijal'nosti kafedry vijs'kovo'i' pidgotovky. *Suchasni informacijni tehnologii' u sferi bezpeky ta oborony*. Kyi'v : NUOU, № 1 (43). Pp. 99–104.

4. Heorhadze O., Kamalov Y. Methods for assessing the readiness level of an educational institution for military training of citizens according to the program of reserve officers. *Political Science and Security Studies Journal*. Vol. 1. № 2. – 2020 – P. 90 – 97. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4521176>.

5. Georgadze O.A., Shevchuk V.V., Pampuha I.V., Nikiforov M.M. and Bargylevych A.V. (2020) Obgruntuvannja uzagal'nenogo pokaznyka ocinjuvannja efektyvnosti pidgotovky okremoi' brygady terytorial'noi' oborony Zbrojnyh Syl Ukrainy. *Zbirnyk naukovykh prac' Vijs'kovogo instytutu Kyi'vs'kogo Nacional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, № 68, Pp. 100 – 109. <https://doi.org/10.17721/2579-481X/2020/68-11>.

6. Piekhota, S., Heorhadze, O., Kharabara, V. (2021). Partial methodology for assessing the level of learning of tactical aviation brigade personnel. *Political Science and Security Studies Journal*, Vol. 2. № 1. – 2021 – P. 68-73. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4818549>.

7. Georgadze O.A., Harabara V.I. (2019) Chastkovametodykaocinjuvannjarivnjapidgotovlenositankovoi' brygadyuhodividnovlennjabojezdatnosti. *Journal of Scientific Papers "Social development and security"*. № 9(4). Pp. 131 – 142. <https://doi.org/10.33445/sds.2019.9.4.10>.

8. Heorhadze O., Barhylevych A. Separate brigade of territorial defence level of training organization assessment methodology. *Political Science and Security Studies Journal*. Vol. 1. № 1. – 2020 – P. 71 – 75. <https://doi.org/10.5281/zenodo.4399732>.

9. Georgadze O.A., Harabara V.I. and Gorbenko S.V. (2015) Metodychnyj pidhid shhodo ocinjuvannja jakosti programy indyvidual'noi' pidgotovky artylerijs'kyh pidrozdiliv. *Naukovyj zhurnal HUPSI imeni Ivana Kozheduba "Systemy ozbrojennja i vijs'kova tehnika"*. № 2 (42), Pp. 68–70.

10. Maistrenko O., Artamoschenko V., Petushkov V., Shcherba A., Balandin M., Stetsiv S., Heorhadze O., Kharabara V., Sivak O. Improving the methodological approach to determining the number of postpostgraduates planned for admission. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. – 2022. Vol. 3, no. 3 (117). Pp. 43 – 56. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2022.259707>.

11. Shevchenko V.L. (2014) Jakisna shozhist' zgartok v matematychnykh modeljah procesiv rozvytku skladnyh system. *Zbirnyk naukovykh prac' "Telekomunikacijni ta informacijni tehnologii"*. № 3, Pp. 32–38.

12. Georgadze O.A., Makalish O.V. (2016) Metodychnyj pidhid do ocinjuvannja rivnija navchenosti organiv vijs'kovogo upravlinnja taktychnogo rivnija. *Zbirnyk naukovykh prac' Centru vijs'kovo-strategichnyh doslidzen' Nacional'nogo universytetu oborony Ukrainy imeni Ivana Chernjahovs'kogo*. No 3(58), Pp. 104–108. <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2016-3-58/104-108>.

13. Vynokurov D., Heorhadze O. Comprehensive methodology for evaluating the effectiveness of training the variable composition of the training center. *Political Science and Security Studies Journal*. Vol. 2, № 2, 2021, Pp. 77 – 85. <https://doi.org/10.5281/zenodo.5071081>.

PhD Heorhadze O.A., PhD Pampukha I.V., PhD Shevchuk V.V.,
PhD Piekhota S.H., Chaikovska O.E.

METHODOLOGICAL APPROACH TO EVALUATING THE EFFICIENCY OF THE INDIVIDUAL TRAINING OF FACULTY MEMBERS COMMISSIONED OFFICERS IN HIGHER MILITARY EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The necessity of introducing new approaches to individual training organization and implementation for the faculty members commissioned officers in higher military educational institutions under the NATO principles and standards is justified by the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine. Therefore, a substantiated approach to improving the individual training system for the faculty members commissioned officers in higher military educational institutions is required. It is impossible without a relevant scientific methodological instrument of efficiency evaluation.

Proceeding from the scientific methodological approaches to the evaluation of the individual training efficiency for military personnel and the experience of its conduct in higher military educational institutions, the article provides a methodological approach to evaluating the efficiency of the individual training of faculty members commissioned officers in higher military educational institutions based on a calculation of a multicriteria dimensionless evaluation enabling not only to evaluate the competence level of faculty members commissioned officers but also to consider the trainees' influence in the course of the individual training organization. The indicators describing the level of faculty members commissioned officers' competence include the level of their methodological skills, education, length of service in a given position, availability of academic titles and advanced training courses. The indicators describing the level of individual training organization by the trainees include the quality of individual training planning and the level of individual training activities' support. The quality of the individual training planning depends on the trainees' influence on the content of the commissioned officers' individual training curriculum. The level of support of individual training activities depends on the sufficiency of the provision of material and

technical assets and training facilities. The given methodological approach enables the quantitative evaluation of the individual training efficiency for faculty members commissioned officers in higher military educational institutions and reveals challenges during its organization and implementation, resulting in the necessity to develop recommendations on individual training improvement.

Keywords: individual training, evaluation, indicators, competencies, training organization, trainees.

